

Kodutolmulestad on inimasustuse loomulik koostisosa.

Majatolm võib teha haigeks

Kolisime uude korterisse. Mu nelja-aastaselt pojalt tekkis varsti nohu, mis ei tahtnud kuidagi üle minna.

Arst ütles, et nohu on allergiline. Kõrvaldasime korterist võimalikud allergiat põhjustavad esemed. Ravisime nohu hoolikalt, kuid kahjuks tulemusteta. Kui poeg oli kaks kuud maal vanaema juures, nohu kadus, koju tulles tekkis aga uuesti.

Kas see võib olla tolmulestadest või siis hallitusest? Kui võtsime ühe seinal oleva kipsplaadi lahti, nägime, et selle all suisa vohas hallitus.

Marje

Tallinnast

Vastab professor

NAOMI LOOGNA

Ruumi õhk moodustab valdava osa meie sissehingatavast õhust, mõjutades seega suuresti meie tervist. Elamu-, kontori-, lasteaia- ja kooliruumides leidub vähemal või suuremal määral tolmulesti ning hallitusseente eoseid, mis võivad põhjustada tervisehäireid, kõige sagedamini allergilisi haigusi. Silmaga ei pruugi sageli hallitust üldse näha

olla. Kui mõnes korteris on ukсед-aknad pikemat aega olnud suletud, lööb väljast tulnule vastu umbne, isegi kopituslõhn.

Eluruumidest on leitud üle 100 liiki tolmulesti. Neist 13 liiki põhjustavad allergiat kõige sagedamini. Kodutolmulestad on inimasustuse loomulik koostisosa.

Meie silmale jäävad nad nähtamatuks, sest on vaid 0,2–0,4 mm pikkused ja peaaegu läbipaistvad. Emane muneb 60–100 muna.

Lestad söövad inimese nahalt eraldunud nahakettu, mille hallitusseened on neile seeditavaks muutnud. Lestade toiduks on veel naha- ja hallitusseened, bakterid, inimeste toidupudemed, õietolm, surnud putukate ja tolmulestade jäänused jms.

Lestade jaoks on sobiv 10–30° toatemperatuur. Nende reservuaarid on voodi (madrats), pehme mööbel, vaibad jms. Ühes grammis madratsitolmus võib olla kümneid tuhandeid lesti.

Tolmulestad ei ole aga siiski halva hügieeni tunnus. Isegi väga tolmu-keskkond võib olla täiesti lestaba, kui puudub sobiv kliima. Samas esineb neid ka puhtaimas korteris.

Rohkem leidub neid vanades niisketes, halva ventilatsiooni ja viletsa soojusisolatsiooniga hoonetes, tihedasti asustatud ruumides ning kütmata majades. Nad elavad ka lasteasutustes, tööruumides ja transpordivahendites.

Lestad levivad rõivastega ja õhu kaudu. Neid on tolmus kõige rohkem juunis, nende allergeeni leidub tolmus aga enim augustist detsembrini. Allergeen on eelkõige lestade seedeensüümid, mis peituvad nende väljaheidetes ja kitiinkesta osakestes.

Kui esineb tolmulesta allergia, siis ristallergiat võivad põhjustada prusakad, akvaariumikalade söödaks kasutatud kiivrikud (dafniad) ning inimeste söödavad vähid, krabid ja homaarid.

Kõige sagedasemad vaevused seoses majatolmuga on tilkuv või kinnine nina, õhupuudushood, kõha, vesised silmad, naha sügelus ja/või lööve.

Tolmulestad ja hallitusseente eosed põhjustavad sagedamini allergilist nohu, kopsuastmat, allergilist silma sidekesta põletikku (konjunktiviiti) või allergilist nahapõletikku (dermatiiti).